

imidlertid desuagtet ikke om, at disse Bønseligheder i Børfeligheden lade sig overvinde. Jeg siger altsaa, at der fremkom meget vægtige Indsigelser, saaledes fra det ærede Medlem for Thisted Amts 2den Valgkreds (Sagb). Det gjorde mig ondt at høre dette fra ham; thi han er, som bekendt, et Folkevæbningsbarn, han er Militær i Kraft af denne Tanke, og han traadte dog paa den. Det var omtrent, som om man ikke kunde holde af sin Moder længere, end hun var vel set ved Høve. Saa henviste det ærede Medlem os dernæst til Parisfæmmunen. Det var en løstlig Henvisning; han maa efter min Mening have lært sin Historie flet, naar han ikke kunde vise os andre Exempler paa, hvad Mænd, der ere vøgede op fra Folkevæbningens Forbund, i alvorlige Diebliske have gjort for deres respektive Fædrelande. Han ved desuden vistnok ikke, hvormange militært uddannede Mænd der stod i Parisfæmmunens Tjeneste; jeg antager, at det var et ikke ringe Tal. Men naar selv disse omtalte Folk, som ikke vare Militære, kunde udfolde den Kraft, de viste, saa kan man deraf se, at der kan være Kræfter i en Folkevæbnings Bestanddele. Man har, saaledes som det ærede Medlem for Randers Amts 2den Valgkreds (N. P. Jensen), henvist til Frankrig, og han saae da dels i Gambetta, dels i Garibaldi (N. P. Jensen: Jeg nævnde ikke Gambetta)... altsaa blot i Garibaldi har han set et affkræftende Exempel paa, hvorledes Folkevæbningen kunde virke. Men det ærede Medlem skulde have nævnt nogle af sine franske Generaler, som ere vøgede op paa den staaende Hærs Forbund. Hvorledes gif det dem? I Løbet af en Maaned havde man udrettet Alt i Retning af Nederlag, medens Folkevæbningen holdt sig i flere Maaneder med en vidunderlig Kraft. Og hvad havde man ikke faaet udført, hvis Historien Metz ikke havde været der, hvis den regulære Armee havde sluttet sig sammen med de Irregulære til Fædrelandets Forsvar? Dette glemmer det ærede Medlem, naar han læser den nyere franske Historie. Det forbauser mig, at vi her i denne Sal skulle høre efter en fransk Brochure — der er mange saadanne, der indeholde meget lidt Sandhed, om end denne maaske kan indeholde Sandheden, set fra een Side — et Navn som Garibaldi ilde omtalt. Hans Fortjenester af sit Fædreland staa tilvilde langt ophøiede over mange af de Navne, der i vore nyeste Krige ere knyttede til vort Lands Krigshistorie, saa at jeg ikke tror, at man ved saadanne henkastede Ytringer kan komme Folkevæbnings-tanken tillids — Folkevæbningen, anlagt efter vort Lands Forhold. (N. P. Jensen: Washington!). Ogsaa med Hensyn til dette Navn er det mærkeligt, at selv Amerika i et helt Aarhundrede ikke har fulgt Washingtons Lære, naar den var saa fortræffelig og Folkevæbnings-tanken saa forfæstelig, som det ærede Medlem mente. Jeg nævner ikke Tvivl om, at det med det ærede

Medlems Stiford, ogsaa ved Amerikas Historie, selv den nyeste, hvor sørgelig den end kan være, vil findes Vidnesbyrd i modsat Retning; men desuden er Amerika ikke Danmark. Der er under de tidligere Forhandlinger nævnt et Navn i Forbindelse med Folkevæbnings-tanken, og det er Oberst Tschernings. Det lod til, at man egentlig tvivlede om, hvor vidt han vilde en Folkevæbning, som om han vilde have en Hær for Folkeopdragelsens Skyld, men ikke en Hær til at forsvare Landet med. Jeg er tilbøjelig til at tro, at Ingen for Alvor vilde sige, at Tscherning vilde have en Folkevæbning, for at man kunde lege Solbat; men han vilde have vort Landforsvar udviklet efter Militærsystemet, for at det kunde blive brugeligt i alvorlige Diebliske. Jeg tror, at det vilde være, jeg vil ikke sige en Bestjæmmelse af Oberst Tschernings Navn, men det vilde efter min Opfattelse være i høi Grad at misforstaa hans gjennem en hel Menneskealder gaaende Bestræbelser i denne Retning, naar man vilde paastaa dette. Jeg skal citere nogle af hans Udtalelser for længere Tid tilbage; de komme ikke direkte fra ham, men fra afdøde Dr. Lehmann, der jo forsaavidt efter sin egen Anmeldelse stod i nøie Forbindelse med ham. Han siger da om Folkevæbningen for 28 Aar siden: „Kun gjennem en saadan Folkeorganisation kunne vi holde en Armee, der kan opretholde den borgerlige Orden, uden at blive farlig for den borgerlige Frihed, og som i Krig kan forsvare Statens Selvstændighed, uden i Freden at ødelægge vor Velstand.“ Jeg gjør idag disse Ord, sagte under andre Forhold, til mine. Der blev nævnt, at vor Dgave med Hæren var denne udadtil at hevde indenfor det Maal, vi have omtalt, Landets Væ og Selvstændighed. Jeg tror ikke, at dette er fuldstændig rigtigt, jeg tror, at Hæren ogsaa har en Dgave indadtil, det have alle Hære havt. (Modsigelse af N. P. Jensen.) Jeg tænkte ikke paa det ærede Medlem; der er Mange, der have sagt det Samme. Der er mange Hære, der have havt den sørgelige Dgave indadtil at blive benyttede af Tyranner eller frihedsfjendste Regjeringer til i bevægede Diebliske, naar Folket var i ulykkelig Tilstand eller under andre Forhold, at berøve det dets Frihed eller knæble det paa anden Maade. Men der har ogsaa været andre Hære, der i modsat Retning have hævdet Friheden og den bestaaende Orden under Revolutionen — Revolutionen, ja den kan jo komme, som vi vide, baade fraoven og fra neden. Jeg haaber nu ikke, at der skal være nogen Frygt for, at Revolutionen hos os skal komme hveken fra oven eller fra neden; men tager man abskillige Symptomer i Betragtninger, tør jeg ikke være vis paa, hvorfra den snarest vil komme, saaledes efter de Udtalelser, som man har hørt fra forskellige Sider. Naar man kan flyde let hen over Ytringer som disse: at man kan suspendere Forfatningen, at